

Förbi fallgroparna - på väg till ett bättre SAM

Cecilia Österman

Förbi fallgroparna

- på väg till ett bättre SAM

Cecilia Österman

**Tekn. Dr. arbetsmiljöforskare
och arbetsmiljöutbildare**

Grundat i ett gemensamt intresse

förbygga ohälsa och olycksfall i arbetet
samt även i övrigt uppnå en god
arbetsmiljö

AML1 kap.1§

Omfattar 'allt och alla'

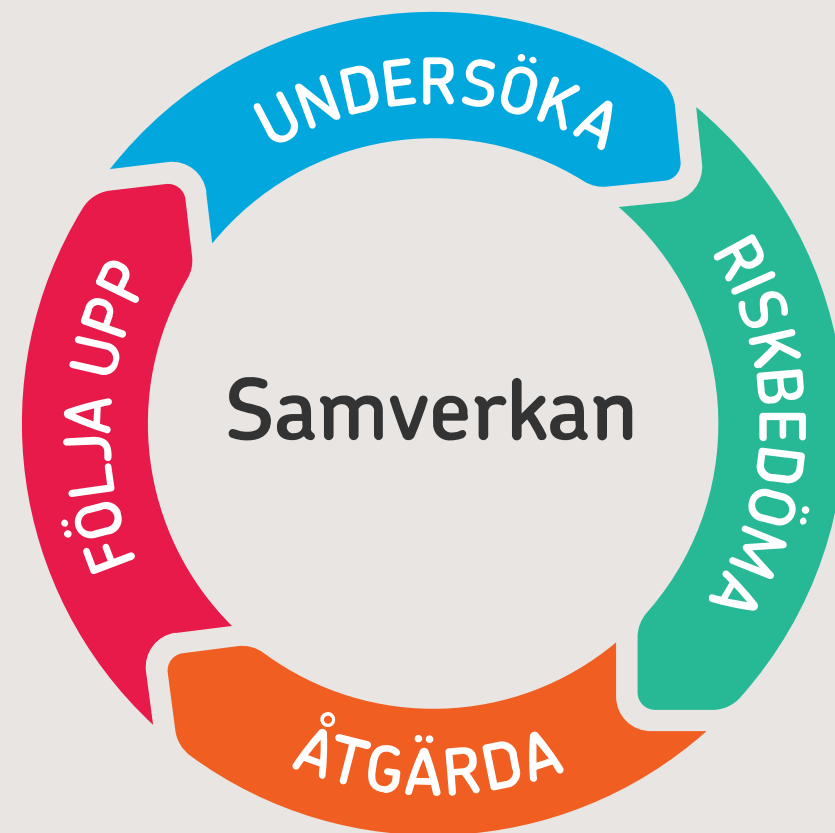
Arbetsmiljön ska vara tillfredsställande

Arbetsförhållandena ska anpassas till
människors olika förutsättningar

AML2 kap.1§

**Så hur får vi
snurr på hjulet?**

Allt det här ingår i SAM

arbetsmiljöpolicy

rutiner

fördelning av uppgifter

arbetsmiljökunskaper

riskbedömningar

utredning av ohälsa, tillbud
och olycksfall

åtgärder och handlingsplaner

årlig uppföljning

företagshälsovård eller
andra expertresurser

Från policy till praktik

Photo by [Jaredd Craig](#) on [Unsplash](#)

**När läste DU din
arbetsmiljöpolicy sist?**

Policy-piska eller morot...?

”

Den verksamhet som vi bedriver i Företaget är kringgärdad av bestämmelser i lagar och andra författningar.

Överträdelse kan föranleda straffrättslig påföljd, i normalfallet böter, ibland förenat med villkorlig dom, även fängelse förekommer i straffskalan för grova brott.

Policy-piska eller morot...?

”

Företagets arbetsmiljö är en viktig strategisk förutsättning för att nå våra verksamhetsmål och vara en attraktiv arbetsgivare.

På Företaget ska arbetsmiljön:

- skapa förutsättningar för goda prestationer, arbetstillfredsställelse och givande samarbeten,
- vara hälsosam, trygg och så långt som möjligt anpassad efter individens fysiska och psykiska förutsättningar.

Mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön

Mätbara eller avgörbara?

Generella eller specifika?

OSA-mål steg för steg

- 1. Inventera nuläget**
- 2. Formulera tydliga (och realistiska) mål**
- 3. Ta fram en plan för att nå målen**

OSA-mål steg för steg

1. Inventera nuläget
2. Formulera tydliga (och realistiska) mål
3. Ta fram en plan för att nå målen
4. Fira framstegen!

Exempel på OSA-mål

Generella mål

- Alla nyanställda får en fadder som stöd under introduktionsprogrammet och in i den sociala gemenskapen.
- Alla chefer och arbetsledare ska ha kunskaper om hur ohälsosam arbetsbelastning förebyggs och hanteras.

Mål om arbetsbelastning

- **Alla medarbetare upplever att arbetsbelastningen är rimlig.**
- **Alla upplever att de hinner ta raster och pauser under arbetsdagen.**
- **Alla upplever att roller och ansvar är tydliga.**

Mål för arbetstidens förläggning

- Alla känner till i vilken utsträckning de förväntas vara nåbara utanför ordinarie arbetstid.
- Våra arbetsscheman ger utrymme till återhämtning.
- Minst xx % är nöjda med sitt arbetsschema.

Mål för kränkande särbehandling

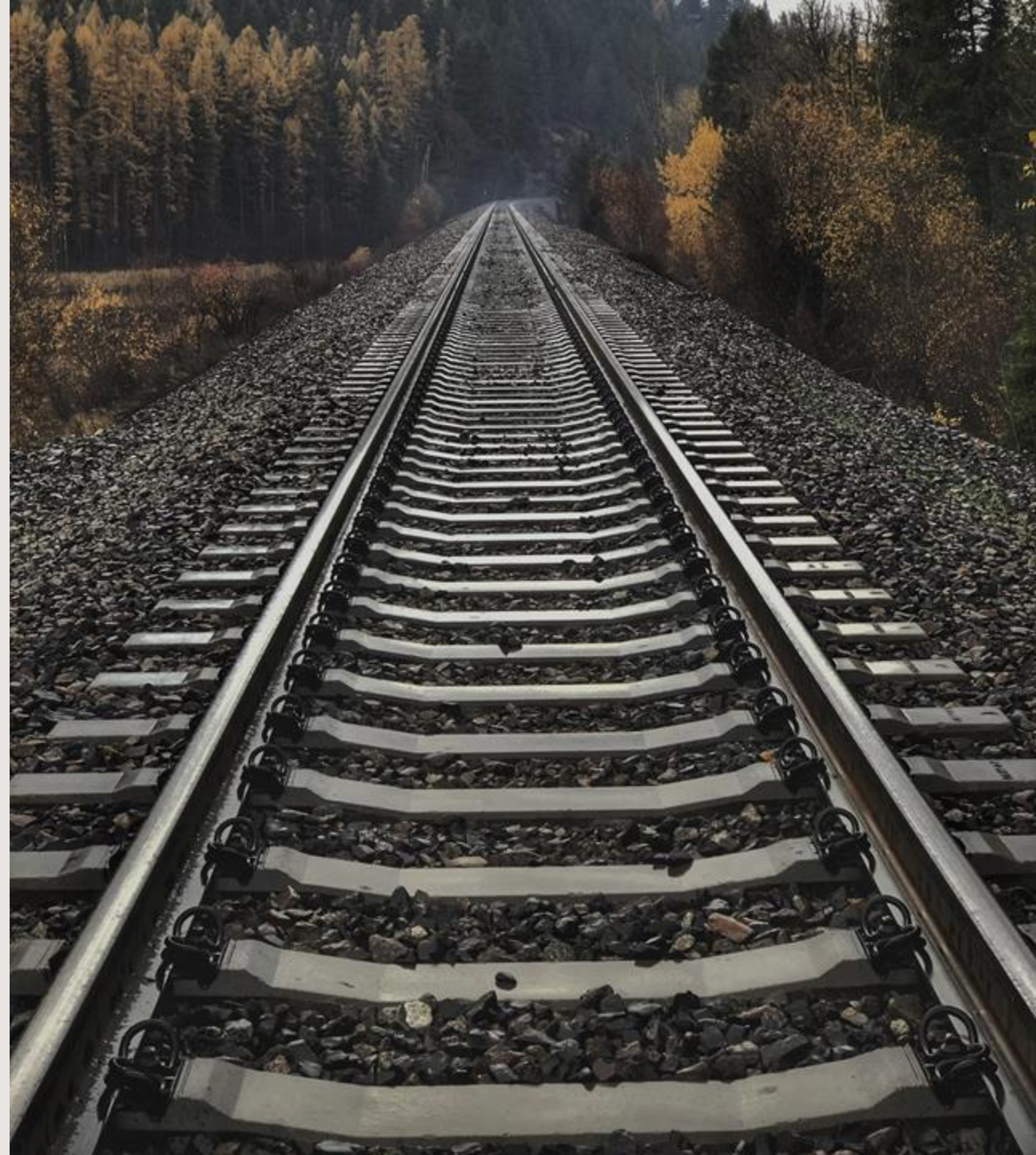
- **Alla medarbetare har samsyn kring vad som är kränkande särbehandling och att det inte är accepterat.**
- **Alla medarbetare vet var de kan vända sig och vilken hjälp de kan få om de känner sig utsatta.**
- **Minst xx % tycker att bemötande och uppförande är tillfredsställande på arbetsplatsen.**

Policyövningar

Rutinerna är vår infrastruktur

**Rutiner för
vem som ska göra
vad, hur, när och
tillsammans med vilka?**

Gemensam kunskapsprocess

Ömsesidighet
Förväntningar
Tydlighet
Tillit

Fördelning av arbetsmiljö-uppgifter

-
- Vilka uppgifter behövs för arbetsmiljöarbetet?
 - Vilka uppgifter ska fördelas och vem kan bäst utföra uppgiften?
 - Hur ska det fungera utanför fasta arbetsställen och arbetstider?
 - Vad gäller vid sjukdom och semester?
 - Har mottagaren nödvändig kompetens, befogenhet och resurser för uppgiften?
 - Är det tydligt vad som ska göras och hur?

Chefers och arbetsledares förutsättningar

TIPS!

Prevents verktyg Hälsofrämjande ledarskap

Chefens förutsättningar

Dina organisatoriska och individuella förutsättningar som chef, hur du kan stärka dem och inspirera andra.

Hälsofrämjande som affärsstrategi

Strategiskt arbete med hälsofrämjande ledarskap. Mål, mått och uppföljning.

Tydliga mål och uppgifter

Koppling till företagsmål, del i helheten. Utvecklings- och förändringsarbete

Balans och hälsa

Balans mellan krav, kontroll och stöd. Livsstilsrelaterade frågor.

Återkoppling

Feedback, coaching och motivation. Lärande och utveckling.

Delaktighet och arbetsklimat

Kommunikation, delaktighet och gemensamt ansvar.

Några exempel från verkligheten

Bruket

I vardagen

Båten

I förändring

Småföretaget

I kris

Några exempel från verkligheten

Bruket

I vardagen

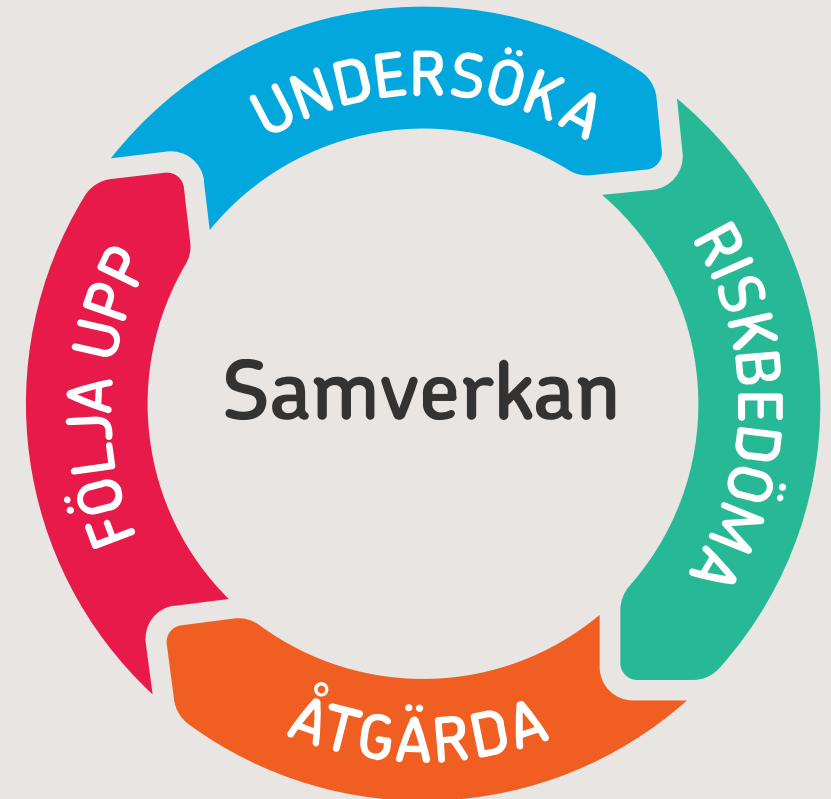
Båten

I förändring

Småföretaget

I kris

Arbetsmiljöarbete i vardagen

Några exempel från verkligheten

Bruket

I vardagen

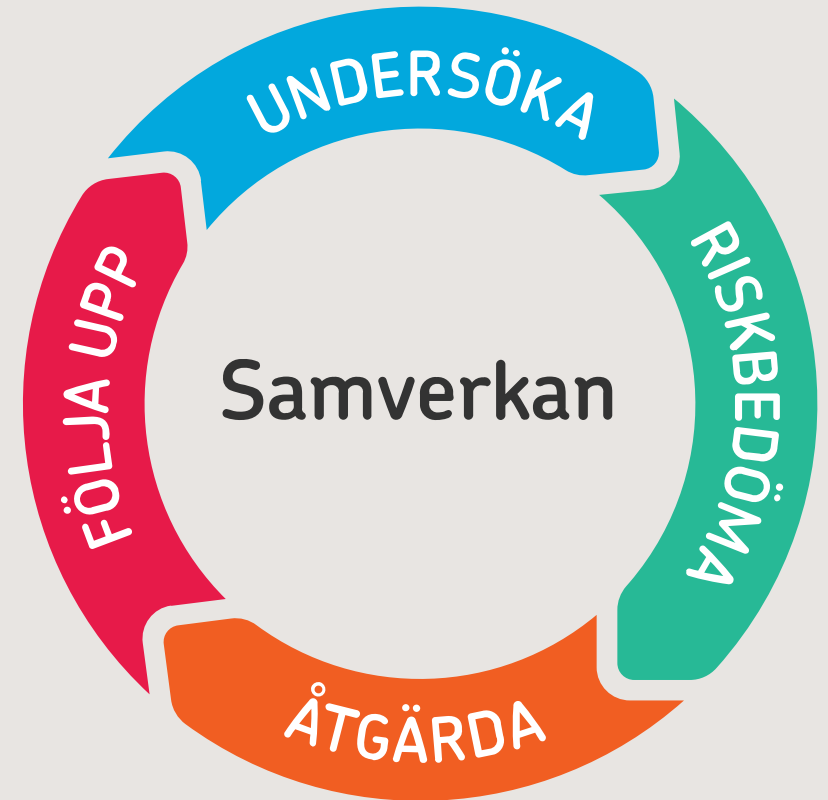
Båten

I förändring

Småföretaget

I kris

Arbetsmiljöarbete vid förändring av verksamheten

Några exempel från verkligheten

Bruket

I vardagen

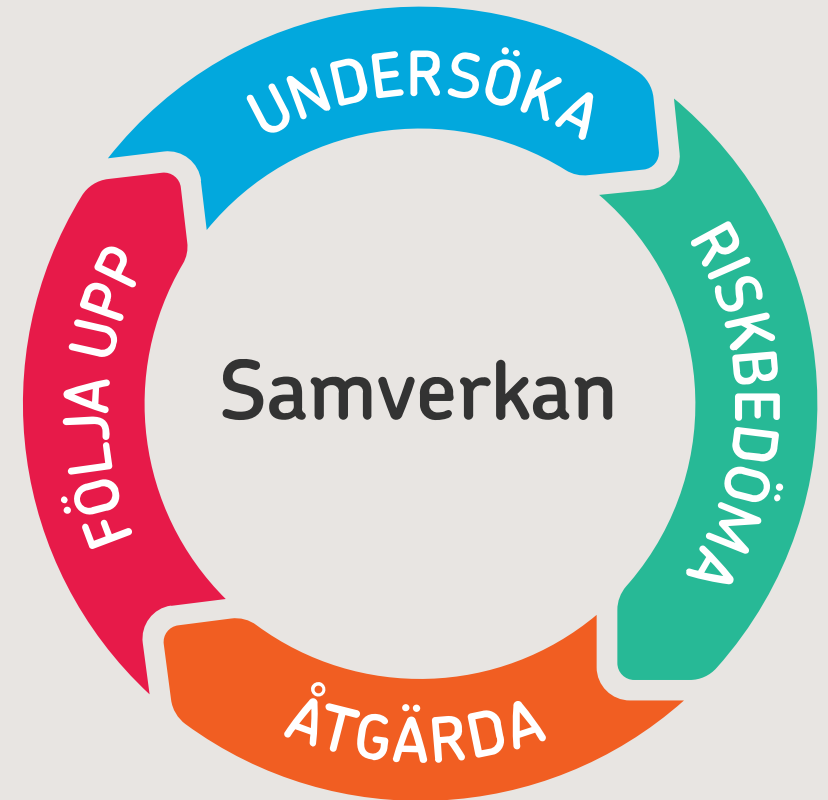
Båten

I förändring

Småföretaget

I kris

Arbetsmiljöarbete i kristider

Arbetsmiljöarbete lönar sig

SAMmanfattning

arbetsmiljöpolicy

rutiner

fördelning av uppgifter

arbetsmiljökunskaper

riskbedömningar

utredning av ohälsa, tillbud
och olycksfall

åtgärder och handlingsplaner

årlig uppföljning

företagshälsovård eller
andra expertresurser

Vad tar du med dig hem?

Förbi fallgroparna

- på väg till ett bättre SAM

Cecilia Österman

**Tekn. Dr. arbetsmiljöforskare
och arbetsmiljöutbildare**